

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.54/2015/11.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2015. év szeptember hó 29. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 16.B.2476/2013/30. számú ítéletét a vádlottal szemben megváltoztatja.

A vádlott terhére megállapított emberölés bűntettének kísérletét az 1978. évi IV. törvény 166. § (1) és (2) bekezdés a / és b/ pontjaként jelöli meg, továbbá a d/ pontja szerint is minősíti.

A fegyházbüntetés tartamát 18 (tizennyolc) évre súlyosítja.

Mellőzi a rendelkező részből a feltételes szabadságra bocsátás idejére vonatkozó rendelkezést.

A letéti számlán kezelt készpénzt a lefoglalás megszüntetése és a vádlottnak történő kiadás mellett tartja vissza a bűnügyi költség megfizetésére.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségéből 48.000,- (negyvennyolcezer) forintot az állam visel, 39.080,- (harminckilencezer-nyolcvan) forintot a vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék 16.B.2467/2013/30. számú, 2014. november 21. napján kihirdetett ítéletével a vádlottat a Btk. 160. § (1), (2) bekezdés a./ és b./ pontja szerinti emberölés bűntettének kísérlete miatt 16 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év Magyarország területéről történő kiutasításra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról a kiszabott büntetésbe, a bűnjelekről és bűnügyi költség viseléséről. A sértettet a polgári jogi igényének érvényesítésével a törvény egyéb útjára utasította.

Az ítélet ellen az ügyész három nap gondolkodási idő igénybe vétele mellett joghatályos fellebbezést jelentett be a vádlott terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása végett. A vádlott és védője felmentésért, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében élt perorvoslattal.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.73/2014/8. számú átiratában - és képviselője a Fővárosi Ítéltábla nyilvános ülésén is - a tényállás és az indokolás kisebb körben való kiegészítése mellett az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a vádlottal szemben kiszabott főbüntetés súlyosítását, egyebekben

az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Perbeszédében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásakor eltúlzott jelentőséget tulajdonított a vádlott javára a bűncselekmény kísérleti alakzatának. A bűncselekmény befejezett kísérlet volt, a vádlott rázárta a sértettre az ajtókat, és a bűncselekménnyel maradandó fogyatékossgot okozott. A korábbi büntetőeljárás próbára bocsátással végződött, de az tény, hogy a már került a törvénnyel összeütközésbe, és jelenleg is két folyamatos büntetőeljárás hatálya alatt áll. Mindezekre figyelemmel indokolt a büntetés súlyosítása, és bár a határozatlan ideig tartó büntetés kiszabása nem indokolt, de a törvényi maximum, a 20 év szabadságvesztés mértékének megközelítése szükséges a büntetési célok biztosításához.

A védő a nyilvános ülésen az elsőfokú eljárásban elmondott perbeszédét tartotta fenn. Kifejtette, hogy mivel a vádlott hátulról ütötte meg a sértettet nem bizonyítható az elkövetése, hiszen a sértett szemből nem látta a támadóját. Álláspontja szerint a szomszéd és a vádlottat költöztető az 1-es számú tanú tett vallomása kétséges, ezért a másodfokú eljárásban is a felmentésre irányuló fellebbezését tartotta fenn elsődlegesen. Másodlagosan a büntetés enyhítését, a középmérték alatti tartam kiszabását indítványozta, mivel a vádlott kiskorú gyermekek eltartásáról gondoskodik. Eljárási kifogásként arra hivatkozott, hogy nem vett részt tolmács az eljárásban.

A vádlott az utolsó szó jogán az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyzését indítványozta és kifogásolta indítványainak elutasítását.

A fellebbezések közül az ügyészé volt alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az ellentétes irányú perorvoslatok alapján eljárva az elsőfokú ítéletet és a megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése szerint teljes körben felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat maradéktalanul betartotta. Nem alapos a védő hivatkozása a tolmács szükségességét illetően, mivel ez a kérdés az elsőfokú eljárásban felmerült és a vádlott úgy nyilatkozott, hogy magyar anyanyelvű és a konkrét hozzá intézett kérdésre is azt válaszolta, hogy nincs szüksége tolmácsra. Mivel pedig a vádlott magyar anyanyelvű, aki ért és beszél magyarul, az eljárás nyelve pedig a magyar, a tolmács mellőzésére nem lehet eredményesen hivatkozni a másodfokú eljárásban.

Az elsőfokú bíróság a fentiek értelmében az eljárási szabályok szerint lefolytatott bizonyítási eljárásban az ügy ténybeli és jogi elbírálásához szükséges bizonyítékokat beszerezte, az ítéletben részletesen felsorolta, azokat egyenként számba vette, majd együttesen, összhatásában is kellően összevetve behatóan és elemzően értékelte. A felderített bizonyítékoknak a megfelelő bizonyító erőt tulajdonította és azokból az ésszerű gondolkodás szabályai szerinti következtetéseket levonva, az indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Az ítélet történeti tényállását a vádlott tagadó vallomásával szemben az élet elleni elsőpró támadást túlélő és bár következményes szellemi leépülésben szenvedő, de az elkövetés körülményeire vonatkozó vallomását más oldalról minden tekintetben alátámasztó bizonyítékokkal megerősített sértetti vallomás, valamint a további személyi és az objektív tárgyi bizonyítékok, és szakvélemények alapján állapította meg.

A felülbírált ügyben számos felkutatott bizonyíték segítette a pontos felderítést, az elkövetés előzményeinek és körülményeinek a feltárását és hiteles rögzítését. A sértett előadását megerősítette a fia, és a felesége előadása, a sérüléseiről keletkezett szakvélemény, és a helyszíni szemle jegyzőkönyve. Az elkövetőnek a támadást megelőzően és utóbb tanúsított magatartásáról beszámoltak a szomszédok, a költözésnél segédkező 1-es számú tanú, a lebonyolító a 2-es számú

taxis, az ingatlanát bérbeadó 3-as tanú, a vádlott tartozás elismerő nyilatkozatát átadó 4-es számú tanú. A nyomozás során a vádlott DNS mintáját rögzítették a sértett gépkocsi kulcsain, amelyet a vádlott a sértett zsebeinek átkutatása során fogott meg. Az általa használt telefon cellainformációi szerint is az elkövetés helyén tartózkodott az elkövetés időpontjában. Mindezekből nemcsak összeállítható a vádlott mozgása az elkövetés idején, hanem cáfolta a védekezését is. A tartozás elismerő nyilatkozat is meggyengítette a vádlott védekezését, de összességében valamennyi bizonyíték megcáfolta a szavahihetőségét és alkalmas volt arra, hogy az elsőfokú bíróság okszerű következtetést vonjon arra, hogy a bűncselekményt a vádlott követte el, ahogy azt a sértett az eljárásban következetesen állította.

A védelmi hivatkozás a támadás hátulról végrehajtott, ezért a támadót nem észlelhető módjáról nem volt alkalmas az elkövető személyének eredményes vitatására, mivel a sértett és a vádlott kettesben tartózkodtak a támadás helyéül szolgáló ingatlanban, és a sértett határozott vallomást tett az élete ellen végrehajtott támadás elkövetőjének személyéről. A vádlott elkövetését objektív és természettudományos módszerekkel támasztotta alá a DNS minta, az általa a bűncselekményt megelőzően és utána tanúsított magatartás is ekként nyer értelmet, és a korábban anyagi gondokkal küzdő vádlott az elkövetés után azonnal pénz birtokában volt és költekezett, miközben a lakásba zárt sértettől nem került elő az otthonról pénzváltás céljára magával vitt nagy összegű készpénz.

Az elsőfokú bíróság tényállását csak annyiban kellett a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja szerint pontosítani és kiegészíteni, hogy

- a sértett fejére mért kalapácsütések közepes-nagy erejűek voltak az egy esetben helyesen megállapított kifejezetten nagy erejű ütés mellett. (Az elsőfokú bíróság közepes erővel leadottként rögzítette a nagy erejű ütés mellett leadott további ütések az ítélet 5. oldalának első bekezdésében.) A pontosítás az orvosszakértői vélemény 582. oldalán található ténymegállapítása alapján történt, de megjegyzendő, hogy az indokolásban már az elsőfokú bíróság is ekként hivatkozott rá.
- Az elkövetéshez eszközül használt kalapács 23 cm nyélhosszúságú és 5 cm x 5 cm x 11cm fejnagyságú volt. (nyomozati iratok 239. oldal)
- A sértett 1943-ban született, az elkövetéskor 69. életévében járt.

A fentiek szerint kiegészített tényállás már teljes és hiánytalan volt, megalapozottsága miatt a másodfokú eljárásban a felülbírálat alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét is megfelelően és meggyőzően teljesítette. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a 11. oldal 2. bekezdésének utolsó mondatában befejezetlenül maradt, ezért azt a másodfokú bíróság akként zárja, hogy az eljárás adatai nem cáfolják (a sértett előadását).

A 20. oldal második bekezdésének utolsó mondatát pedig akként kell folytatni, hogy az feltehetőleg a sértettől származott (a férfi DNS a kalapácson). Mivel ekként állapította meg a szakértő a nyomozati iratok 499. oldalán.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és törvényesen értékelte a vádlott támadását emberölés kísérleteként.

Az elsőfokú bíróság az elsőfokú ítélet meghozatalakor irányadó anyagi szabályok alkalmazása mellett bírálta el a bűncselekményt. A másodfokú bíróság nem értett egyet a törvényszékkal a Btk. 2. § alkalmazását illetően, mivel a 2012. évi C törvény az emberölés új minősítő körülményeként bevezette a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan cselekvőképes személy sérelmére való elkövetést.

E minősítő körülmény az elkövetéskor még nem létezett, ez pedig kizárja az új törvény alkalmazását, mivel nem büntethető a vádlott azért a bűncselekményért, amely az elkövetéskor még nem volt büntetendő.

Az így minősülő bűncselekmény gyakorlata még nem alakult ki, de az ítélet tábla álláspontja szerint a sértett életkora indokolná e minősítő körülmény megállapítását. Kétségtelen tény, hogy az ítélet rögzíti, hogy a sértett megfelelő fizikai állapotban volt, de az ítélet tábla álláspontja szerint az új fordulat ennél többet, komplexebb megítélést jelent. Attól, hogy a sértett nem volt rossz állapotban, még fennálltak az életkorral együtt járó sajátosságok. Ebben a korban már nyilvánvalóan lassabb a helyzetek felmérése, lassulnak a reakcióidők, az átlátási és belátási képesség is kisebb. A jogalkotó ezt a fordulatot a védekezésre képtelen személy fogalmától elkülönítetten sorolja fel a minősítő körülmények sorában. Ebből következően az életkori sajátosságok miatt a bűncselekmény elhárítására csökkent formában képes személyek sorolhatóak ide, ez pedig a szellemi és fizikai állapotok együttes értékelését és az adott helyzetre való alkalmazását igénylik. Azt a körülményt, hogy a sértett e feltételeknek megfelelt alá is támasztják az eljárás adatai, mivel a vádlott fizetési gondjait és jövedelmi helyzetét ismerő sértett azonnal elhitte, hogy a vádlott nemcsak az adósságát képes megfizetni, de számára devizát fog átváltani. Nem fogott gyanút, hogy miért kell leülnie televíziót nézni, és nem észlelte a rossz szándékkal hátulról orvul támadó vádlottat.

Mivel pedig a fentiek kizárják az új anyagi szabályok alkalmazását az ügy elbírálására csak a fő szabály szerint irányadó, az elkövetéskor hatályos törvényt lehetett és kellett alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság a bűncselekményt súlyosabban minősítő nyereségvágyat és előre kiterveltséget törvényesen rótt fel a vádlottnak, és helyesek az e körben kifejtett indokai is. A vádlott egyenes szándékkal, a sértett halálát kívánva járt el. A vádlottban kialakult az elkövetés szándéka, az elhatározás és a végrehajtás között elegendő idő telt el a megfontoláshoz és tervezéshez. Ürügyet keresett és talált arra, hogy a sértettet a lakásba hívja. Tudta, hogy az elkövetés után el kell hagynia a lakást, ezért előre összecsomagolt, a költözéshez segítséget hívott, de távol tartotta a sértett érkezésének várható idejére, majd új bérleményt keresett. A kiköltözés körülményei, annak megszervezése, a segítők odahívása, a csomag biztosítása, majd a már kevésbé megszervezett újabb albérlet gyors keresése egyértelműen arra utal, hogy a vádlott tudta, hogy végezni akar a sértettel, ezért ő már a találkozásuk (elkövetés) után nem térhet vissza a lakásba.

Terve volt a sértett lakásba csalását illetően és az eredménnyel is járt. Hasonlóan nem vitatható a vádlott nyereségvágya, tettét a sértett pénzének megszerzése is motiválta, mert a vádlott nemcsak a tartozását nem akarta megfizetni, de a sértettől további pénzösszeget is meg kívánt szerezni, amikor a pénzváltás ürügyén nagyobb pénzösszeg magánál tartására, illetve a lakásba hozatalára vette rá. Ezt a joggyakorlat nyereségvágyként értékeli.

Az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokai helytállóak és teljeseek, megismétlésük szükségtelen.

Ellenben a másodfokú bíróság észlelte, hogy a bűncselekmény különös kegyetlenséggel elkövetettként is minősül, ezért ezt is megállapította a vádlott terhére.

A vádlott egy kifejezetten nagy erejű és öt közepes nagy-erejű ütést mért a sértett fejére. Az ütések közül három megegyező méretű volt az elkövetéshez eszközül használt kalapács fejének teljes hosszával. Ezután magára hagyta a sértettet és előbb a szoba ajtaját, majd a lakás ajtaját is rázárta, ezzel megakadályozta, hogy a nagyon súlyos sérüléseket szenvedő, vérző sértett segítséget kérjen. A sértett sérülései annyira súlyosak voltak, hogy azok a későbbiekben maradandó fogyatékoságot okoztak a számára. Az élete csak annak volt köszönhető, hogy a nap közepén életveszélyesen bántalmazott sértettet a következő nap reggelén, a lakáskulccsal nem rendelkező fia (mivel nyöszörgést vélt hallani a lakásból), az ablakon bemászva megtalálta.

A kalapáccsal leadott ütések száma, ereje, a halál folyamatában meginduló sértett magára hagyása és teljes elzárása minden elérhető segítségnyújtás elől olyan emberességi szempontok, azoknak olyan kirívó megsértése, amelyek indokoltá teszik e minősítő körülmény felrovását.

A fentiek szerint a másodfokú bíróság a vádlott tettét különös kegyetlenül elkövetettnek is minősítette, míg a további minősítést a rendelkező részben írt 1978. évi IV. törvény szakaszai szerint jelölte meg.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító tényezőket maradéktalanul feltárta és nagyrészt a súlya szerint értékelte. A másodfokú bíróság által alkalmazott új jogi minősítés mellett már háromszorosan minősül az élet elleni bűncselekmény kísérlete. Erre figyelemmel indokoltá vált az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés súlyosítása, amelynek mértékét a kísérletre tekintettel továbbra is határozott tartamú szabadságvesztésben, annak felső tartamát megközelítve állapította meg.

Az így kiszabott büntetés tettarányos, alkalmas a büntetési célok érvényre juttatására, kellően kifejezi a bűncselekmény tárgyi súlyát és a vádlott személyi társadalomra veszélyességét, ezért alkalmas az elérni kívánt célok megfelelő biztosítására.

A büntetés védelem által célzott enyhítése szóba sem jöhetett.

A feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezést mellőzni kellett, mivel az elkövetés idején irányadó törvény a feltételes szabadságot a fegyház fokozathoz igazodóan 4/5 rész után teszi megengedhetővé, azonban nem teszi szükségessé a rendelkező részben való feltüntetését.

Az ítélet járulékos rendelkezései törvényesek.

A másodfokú eljárásban beszámította az ítélet tábla az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes letartóztatásban továbbmenően eltöltött időt, és megállapította a Be. 381. § szerint a bűnügyi költséget is.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása a Be. 372. § (1) bekezdésén alapul.

Az ítélet ellen a fellebbezés további lehetőségét a Be. 386. § (1) bekezdése kizárja.

Budapest, 2015. év szeptember hó 29. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mató Ágnes s.k.
előadó bíró

. Bartkó Levente s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 16.B.2476/2013/30. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.54/2015/11. számú ítéletében foglalt változások mellett a kihirdetése napján jogerős és végrehajtható.

, 2015. év szeptember hó 29. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:
tisztviselő